

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Hanna Majszczyk, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marek Wiewióra, Dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego, tel. 22 694 34 16, e-mail: sekretariat.st@mf.gov.pl	Data sporządzenia 2025-09-15 Źródło: inne Nr w wykazie prac UD304
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z przepisami przejściowymi ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572 i 1717), wprowadzającymi reformę dochodów jednostek samorządu terytorialnego (dalej: JST), dochody JST rok 2025 ustalane były m.in. na podstawie danych zawartych w złożonych za lata 2021-2022 zeznaniach podatkowych, według stanu na dzień 10 marca 2024 r. Na etapie opracowania projektu ustawy przyjęto dane, które były wówczas dostępne w bazach danych. W związku z aktualizacją danych będących podstawą naliczenia dochodów JST z tytułu udziału w podatku CIT oraz aktualizacją kwot potrzeb oświatowych dokonana przez Ministra Edukacji Narodowej, zasadne jest wykorzystanie tych zaktualizowanych danych do obliczenia dochodów JST na rok 2026, w zakresie w jakim przewiduje to ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – co zapewni właściwą, zgodną z danymi alokację środków do jednostek.

Dochody samorządów z tytułu udziału w PIT czy CIT na rok 2026 będą naliczane, zgodnie z obowiązującą ustawą do dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj. na podstawie danych podatkowych za rok 2024. Natomiast naliczenie subwencji ogólnej dla JST na rok 2026 opiera się na ustaleniu przyrostów (potrzeb finansowych oraz kwoty kalkulacyjnej) zachodzących między rokiem 2026 a rokiem 2025. Na rok 2026 potrzeby finansowe JST będą naliczane według ustawy, zaś aktualizacja, o której mowa wyżej, dotyczyć będzie wyłącznie roku 2025, będącego podstawą ustalenia przyrostu. Wykorzystanie, wygenerowanych przez systemy informatyczne, zaktualizowanych danych o dochodach podatników CIT, pozwalając na precyzyjne przypisanie dochodów osiąganych przez poszczególnych podatników do właściwej JST, umożliwi zatem ustalenie dochodów subwencyjnych JST na rok 2026 w oparciu o aktualne dane.

Projekt wprowadza więc rozwiązania o charakterze technicznym, nie ingerując w metodologię ustalania dochodów JST.

Ponadto, zgodnie z art. 24 i 25 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego potrzeby wyrównawcze danej JST ustala się m.in. biorąc pod uwagę obszary wydatkowe JST i wartości ich wag, determinanty wpływające na potrzeby wydatkowe w danym obszarze wydatkowym oraz wysokości współczynników regresji dla poszczególnych determinant. W obowiązującym stanie prawnym powyższe parametry zostały określone wyłącznie do ustalenia potrzeb wyrównawczych na rok 2025. Brak tych parametrów uniemożliwi obliczenie przeliczeniowej liczby mieszkańców jednostek samorządu terytorialnego, a w konsekwencji potrzeb wyrównawczych i korekty z tytułu zamożności na 2026 r.

Dlatego też, w celu ustalenia potrzeb wyrównawczych i korekty z tytułu zamożności JST na rok 2026, koniecznym jest określenie ww. parametrów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. W projekcie ustawy proponuje się zastosowanie zaktualizowanych terytorialnie danych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych oraz potrzeb oświatowych. W efekcie wprowadzenia proponowanego rozwiązania dochody JST na 2026r. zostaną obliczone z wykorzystaniem najbardziej aktualnych danych. Skutkiem tego będzie precyzyjne przypisanie dochodów osiąganych przez poszczególnych podatników do właściwej JST.
2. W zakresie dochodów JST proponuje się pozostawienie na rok 2026, co do zasady, wag obszarów wydatkowych i determinant potrzeb wyrównawczych obowiązujących na rok 2025. Wprowadzenie proponowanych rozwiązań umożliwi obliczenie potrzeb wyrównawczych JST na 2026 r., które stanowią element kalkulacyjny dochodów tych jednostek. Ponadto zastosowanie w kolejnym roku wag obszarów wydatkowych i determinant potrzeb wyrównawczych obowiązujących w roku 2025 da pełniejszy obraz systemu wyrównawczego i tym samym pozwoli w sposób adekwatny i obiektywny przeprowadzić ewaluację systemu dochodów samorządowych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak informacji

4.	Podmioty, na które oddziałuje projekt
----	---------------------------------------

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Jednostki samorządu terytorialnego	• 16 województw, • 314 powiatów • 66 miast na prawach powiatu, • 2413 gmin	Dane MSWiA Stan na 1 stycznia 2025 r.	• Uwzględnienie w dochodach JST zaktualizowanych danych w zakresie dochodów z tytułu udziału w podatku CIT oraz potrzeb oświatowych. • Uwzględnienie w systemie dochodów JST zróżnicowanych potrzeb wydatkowych.

5.	Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji
----	---

Projektowane rozwiązania w zakresie wag obszarów wydatkowych i determinant potrzeb wyrównawczych poprzedzone były prekonsultacjami z przedstawicielami strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Zgodnie z ustaleniami ze stroną samorządową, w roku 2026 w ww. zakresie, będą obowiązywały rozwiązania przyjęte na rok 2025.

Z uwagi na materię proponowanych zmian, w szczególności ustalenie dochodów JST na rok 2026 z uwzględnieniem projektowanych rozwiązań, proponowane jest procedowanie projektu ustawy w trybie odrębnym określonym w § 68 oraz § 98 i § 100 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.), tj. skierowanie projektu bezpośrednio do rozpatrzenia przez SKRM, bez wymaganych uzgodnień międzyresortowych i publicznych oraz rozpatrzenie projektu przez SKRM i Radę Ministrów w trybie obiegowym.

Pilne procedowanie projektu ustawy wynika z konieczności naliczenia dochodów JST na rok 2026 zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami oraz przekazania do samorządów, możliwie szybko, informacji o wysokości ich dochodów w związku z prowadzonymi przez JST pracami dotyczącymi przygotowania budżetów samorządowych na rok 2026.

Projekt ten został przekazany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

6.	Wpływ na sektor finansów publicznych
----	--------------------------------------

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Ustawa nie wprowadza zmian w systemie dochodów JST, przewiduje natomiast wykorzystanie zaktualizowanych danych do obliczenia potrzeb finansowych i dochodów JST za 2025 r., które będą uwzględniane do obliczenia dochodów JST na rok 2026, w sposób określony w ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Skutkiem tego będzie precyzyjne dopasowanie dochodów osiąganych przez poszczególnych podatników do właściwej JST. Wprowadzenie proponowanych rozwiązań dotyczących wag obszarów wydatkowych i determinant potrzeb wyrównawczych umożliwi ustalenie potrzeb wyrównawczych JST na 2026 r., które stanowią element kalkulacyjny dochodów tych jednostek. Brak projektowanych rozwiązań uniemożliwi obliczenie potrzeb wyrównawczych na 2026 r., które w 2025 r. wynoszą 18 034 mln zł.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na sytuację osób starszych oraz osób niepełnosprawnych.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:		☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu		Brak wpływu.			
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego					
Wykonanie przepisów nastąpi po wejściu w życie projektowanych regulacji, czyli z dniem następującym po dniu ogłoszenia.					
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?					
Ocena proponowanych rozwiązań będzie dokonywana na podstawie przekazywanych przez jednostki samorządu terytorialnego sprawozdań budżetowych w procesie stałego monitorowania sytuacji finansowej samorządu terytorialnego.					
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)					
Brak					